

SLOVENSKI NAROD

Izhaaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett á 2 D, do 100 vrst
2 D 50 p, večji inserati pett vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knaflova ulica štev. 5, prilidje. — Telefon štev. 304.
Uredništvo: Knaflova ulica štev. 5, I. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Gospodarski parlament

Včeraj in danes prihajajo v Ljubljano odlični predstavniki gospodarskih institucij iz vseh krajev naše države, da spregovore na konferenci zbornic, ki se bo vršila jutri in pojutrišnjem, o važnih narodno-gospodarskih problemih, v prvi vrsti o našem, od strani vlade žal vse preveč zanemarjenem pomorstvu. Konferenca zbornic je do ustanovitve toli obetanega gospodarskega sveta najvišji gospodarski forum in zato je razumljivo zanimanje, ki vlada povod za sestanek gospodarskih činiteljev v Ljubljani.

Dnevni red konference je najboljši dokaz, da se zastopniki naših gospodarskih institucij v polni meri zavedajo važnosti problema, ki ga hčetejo obravnavati. Jugoslavija je pomorska država, velik del njenega ozemlja meji na morje, naša pristanica imajo vse pogoje za uspešen razvoj, naša bodočnost leži na dobrih prekomorskih zvezah in zato moramo posvetiti baš pomorstvu vso pozornost. Zanemarjanje tega problema pomeni ogromno škodo za celokupno narodno gospodarstvo. Obžalovati moramo, da doslej še nismo imeli vlade, ki bi se energično zavzela za razvoj našega pomorstva in odpripravila naši zunanji trgovini pot v širji svet. Brez dobre trgovske mornarice, brez moderno urejenih pristanišč in drugih naprav, ki skrbijo za trgovski promet, je uspešna zunanja trgovina nemogoča. Položaj našega pomorstva je žal tak, da zunanja trgovina Jugoslavije nima posebno dobrih izgledov. Druge države, posebno tiste, ki so najbolj zainteresirane na Jadranskem morju, nas v mednarodnem pomorskom prometu vedno bolj izpodrivajo in tako se nam lahko pripeti, da bomo pri izvozu in vvozu popolnoma odvisni od inozemstva. Pridobitvi krogli, pa tudi ostali sloji že zdaj čutijo posledice zanemarjenega pomorstva in zato ni čuda, da čujemo dan na dan resne opomine, naj se država zgane in loti z vso resnostjo tega perečega vprašanja. Vlada pa doslej ni pokazala resne volje in razumevanja za to akcijo in tako so bili gospodarski krogi prisiljeni vzeti iniciativno v svoje roke. Konferenca zbornic v Ljubljani ima namen preiti preko teoretičiranja na dnevnem red in določiti glavne smeri praktičnega dela za pozidgo našega pomorstva.

Prepričani smo, da bo imela ta konferenca popoln uspeh in da prenake gospodarski parlament v Ljubljani vprašanje našega pomorstva končno z mrtve točke, na katero ga je spravila vladna brezbrinost. Ljubljana je lahko ponosna, da sprejema v svojo sred, tako odlične predstavnike našega gospodarstva in da se bo razpravljalo o tako važnem problemu baš v slovenski metropoli. Saj je Slovenija življensko zainteresirana na razvoju pomorstva kot glavne žile njenе industrije, trgovine in obrti. Zato iskreno pozdravljamo delegate na konferenci zbornic in želimo, da bi njihovo delo obrodilo bogate sadove.

Sestanek med našim in bolgarskim zunanjim ministrom

Beograd, 23. junija. Današnji listi potrjuje, da potuje tekom dneva skozi Beograd bolgarska delegacija z bolgarskim zunanjim ministrom dr. Burovom na čelu, ki se vrača iz Zeneve v Sofijo. Listi pristavajo, da se pri tej priliki naš zunanj minister dr. Ninčić ne bo sestal z bolgarskim ministrom Burovom.

Zunanji minister dr. Ninčić demandira danes te vesti ter potrjuje, da je šef bolgarske delegacije zunanji minister Burov izjavil željo, da bi se sestal z dr. Ninčićem. Dr. Ninčić je tej želji ugodil in bo imel danes v zunanjem ministrstvu ali pa kar na kolidoru kratki sestanek z bolgarskim zunanjim ministrom Burovom.

ZAHTEVE AVSTRIJSKIH MONARHISTOV

Dunaj, 23. junija. Konservativna ljudska stranka, ki jo tvorijo monarhisti, je pozvala stranko avstrijskih Velenemcev, naj bi se skupaj zavzeli za odpravo konfiskacije habsburškega privatnega premoženja, ker je pravno stanje tega premoženja v Avstriji in Nemčiji enako. Ker se je sedaj nemški narod izrekel proti konfiskaciji, naj bi se tudi v Avstriji popravila krvica, ki se je storila članom bivših habsburške dinastije, zlasti še, ker bi v tem slučaju v Avstriji ne šlo za ustavno spremembo, kakor v Nemčiji, nego za enostavno zadodčenje in za popravo zakonske zmote.

Radićevci napovedujejo vlado PRP

Senzacijonalne izjave dr. Pernarja. — Stjepan Radić se vrača v aktívno politiko in hoče ponuditi spravno roko Svetozaru Pribičeviću.

— Zagreb, 23. junija. Po vseh, ki prihajajo iz najbliže okolice Stepana Radića, se zaznava, da se Radićovo vodstvo intenzivno pripravlja na predstoječe vladne izpreamembre. V zvezem se spravlja tudi nenadni povratek Stepana Radića iz Dalmacije v Zagreb. Gosp. Radić se živahn posvetuje s svojimi prijatelji o situaciji. Državni podstajnik v notranjem ministrstvu, dr. Pernar je izdal namen Radićeve stranke ožemu krogu sremskih radićevcev. Po izjavah dr. Pernarja se sedanj vladane bo dolgo držala. Čim se uzakonijo italijanske konvencije, stopi predsednik Stepan Radić, svež in odpotčit, ponovno v politično arenou. Predsednik ima nov načrt, s katerim hoče ustvariti definitivno delo sporazuma. Pri tem treba razčistiti stranko in iz nje odstraniti.

Program zadnjih dni

Živahn vrvenje v skupščinskih prostorih. — Predložene so nettunske konvencije. — Beg ministra dr. Krajača. — Skupščina se razide dne 3. julija.

— Beograd, 23. junija. Hodniki in prostori Narodne skupščine, ki so bil zadnje dni popolnoma prazni, so danes nanovo oživelji. V kolojih se zbirajo grupe poslancev in živahn komentirajo dogodek zadnjih dni, tako po eni strani razdor v narodno - radikalni stranki, kakor po drugi strani predstoječ razpravo o konvencijah z Italijo ter demonstracije v Zagrebu in v Ljubljani. Zunanji minister dr. Ninčić je danes predložil Narodni skupščini 31 konvencij, ki so bile sklenjene v Florenci podpisane na Nettunu leta 1925. Konvencije sta podpisane za našo državo nas rimske poslanik Antonijević in delegat dr. Rybač, za Italijo ministrski predsednik Mussolini.

Trgovinski minister dr. Krajač, ki je bil svojih konvencij, in postal na to, da se izročijo Narodni skupščini v sprejetje, je včeraj zvečer neadonoma pobegnil iz Beograda ter odpotoval v Skoplje dozdevno na inšpekcijsko. Ministrov beg se živahn komentira v Narodni skupščini.

Beogradske konvencije pridejo na razpravo v Narodni skupščini še v petek.

Današnja seja Narodne skupščine

Vihar povodom predložitve nettunske konvencij. — Ostri napadi posl. Vujića na žide in vodilne uradnike finančnega ministra. — Razprava o uradniški stalnosti.

— Beograd, 23. junija. Seja Narodne skupščine je bila danes dopoldne otvorjena na pol 11. Po uvodnih formalnostih je predložil minister za socijalno politiko Simonović nujen predlog o izpreamembri stanovanjskega zakona, ki ga je sprejela Narodna skupščina 15. maja 1925. Vlada predlagala, da se stanovanjski zakon podaljša za eno leto. Po utemeljiti poedinih izpreamevalnih predlogov od strani ministra za socijalno politiko Simonovića je Narodna skupščina brez sprejela nujnost tega vladnega predloga.

Nato je zunanj minister dr. Ninčić predložil Narodni skupščini takozvane nettunske konvencije z Italijo. Pri tej priliki je prišlo v skupščini do velikih kralovalov, tekom katerih se je odlikoval posl. Žanič, tako da mu je predsednik skupščine zapretil, da ga bo izključil. Med splošnim nemirom in razgrajenjem so poslanci šli preko predsedniške pretnje. Nato so prišle na vrsto manjše interpelacije ter pritožbe in prošnje. Sedili so odgovori ministrov na stavljene interpelacije. Radikalni poslanec Bičulac je zahteval pojasnilo ministra za agrarno reformo glede posestva grofa Eltza v Vukovaru, kar je povzročilo v skupščini bučno roganje opozicionalnih poslancev proti vladni vladni strankam, ki morajo same vlagati interpelacijo radi grofom nakanjene politike Radićeve stranke. Sledila je interpelacija posl. Smodeja glede započevanja katoličanov v Strumnici. Ministra ver pa sploh ni bilo na seji.

Posebno burna pa je postala seja Narodne skupščine, ko je nato posl. Dimitrije Vujić odkril strahovite zlorabe v finančnem ministru. Tako je baje načelni Stojanović vtihotapil v finančni zakon raznes taksne olajšave v korist prodajalcem likerjev in opojnih piča, za kar je po trditvi poslanca

niti ministre in poslance, ki se niso izkazali dostenje predsednikovega zaupanja (Nikić in Šuperina). Nato bo prišel čas pomirjenja z vsemi, ki hočejo voditi pravo narodno in pravo sejško politiko. **Predsednik je pripravljen, da proži v to svrhu pomirjevalno roko Svetozaru Pribičeviću, ki je sejško de te in ki po svojem seljaku pojmovanju najbližji predsedniku od vseh gospodarskih politikov. Šelenato bo napravljena prava vlađa seljaka sporazuma, v kateri bodo zastopani Pašić, Radić in Pribičević.**

Dr. Pernar je dalje tožil, kako mu notranji minister g. Maksimović nalaga razne ukrepe, ki so naperjeni proti hrvački javnosti. To ne bo dolgo trajalo, neugodnega položaja bo konec, čim se predsednik vrne s počitnic.

Nato je daneski seji šefov parlamentarnih skupin pod predsedstvom skupščinskega predsednika Trifkovića je bil dosežen sporazum glede sestave odbora za pretres nettunske konvencije. Zunanji minister dr. Ninčić je nadalje predložil Narodni skupščini konvencijo o mednarodni zračni plovi, ki je bila podpisana 13. oktobra 1919. in ratificirana že skoro po vseh državah, samo od Jugoslavije še ne.

Dopolnje se je sestal radikalni poslanski klub na kratki, klubovo sejo, na kateri je razpravil o predlogu zakonskega načrta glede izpreameme stavnjskega zakona.

Predsednik Narodne skupščine Trifković in podpredsednik Basarič sta izjavila, da bodo seje Narodne skupščine po vsej priliki zaključene 3. julija. Na ta način bo danes Narodna skupščina na uvođnih formalnostih in manjšini poslih pristopila k razpravi izpreamevalnega predloga k činovni zakonu, načrtu pa po interpelaciji prihodnjih dni zaključila svoje delo z debato in glasovanjem o brezogradskih in nettunskeh konvencijah.

Nato je Narodna skupščina pristopila k razpravi o predlogu glede sprememb člana 234. činovnega zakona, ki naj za tri leta podaljša nestalnost uradništva.

Razprava se ob pol 13. še nadaljuje. Vujić prejel 80.000 Din. Posl. Vujić je v svojem nadaljnem govoru obtožil generalnega direktorja neposrednih davkov, da je izvršil strahovite zlorabe. Žalostno je, je poučarjal posl. Vujić, da se na vseh vodilnih mestih, kjer igrajo finance kako vlogo, nahajajo Židje, tako da smo v nevarnosti, da poslanejo oni pravi gospodarji države. Med izvajanjem posl. Vujića je prišlo v zbornici do ponovnih burnih prizorov v Narodni skupščini.

Nato je Narodna skupščina pristopila k razpravi o predlogu glede sprememb člana 234. činovnega zakona, ki naj za tri leta podaljša nestalnost uradništva.

Razprava se ob pol 13. še nadaljuje.

VOJNI MINISTER V SPLITU

— Split, 23. junija. Včeraj je semki prišpel vojni minister general Trifunović, ki je pregledal splitski polk in razne vojne objekte.

SPRAVA NA RUMUNSKEM DVORU

— Bukarešta, 23. junija. Med princem Karлом in rumunsko kraljevo dvojico je prišlo do pomirjenja. Princ Karel se v kraljevem vremenu na Rumunsko. Ni pa še gotovo, ali bo zopet postal prestolonaslednik. O tem se vrše še posvetovanja med dvorom in vladnimi strankami.

RUSKI NEUSPEH PRI BALTŠKIH DRŽAVAH

— Berlin, 23. junija. Vsi poskusi sovjetske vlade, da sklene z baltškimi državami neutralnostne pogodbe, so se izjavili. Obmenje države odklanjajo prijateljske pogodbe brez razsodišča, ker smatrajo, da napsutajo take pogodbe načelom Društva narodov.

Vedno ostrejša kriza v Pragi

Nepremostljiva nasprotstva med češkoslovaškimi strankami. — Erezuspešno posredovanje predsednika Masaryka. — Dr. Beneš prestopi k obrtniški stranki?

Sinoč se je o situaciji posvetovalo vodstvo nar. soc. stranke. Seji sta prisostovala tudi dr. Beneš in senatni predsednik Klofia. Poslanci Stibrnyj je ob tej priliki zopet tako ostro napadel dr. Beneša, da je ta odšel s konferenčne. Danes se v senatu širijo vesti, da je dr. Beneš predlagal svoji stranki, naj mu dodeli prestol pri stranki čsl. obrtnikov, ki je najmanjša skupina v parlamentu. Na ta način bi dr. Beneš lahko ostal zunanj minister, ampak pred vsem tudi z kulturnih in socijalnih programov. Pri tem pa igrajo zelo veliko vlogo tudi osebni momenti.

Izredno oster je spor med agrarnimi republikani (Švebla) in narodnimi socialisti. Prvi podpirajo sedejanje vladilo in so glasovali za njene predloge o uvedbi agrarnih carin in kongrusa, narodni socialisti so skupno s socialističnimi demokrati in komunisti proti vladni vodstvu v najbližjem boju in so sodelovali tudi v tehnični obstrukciji. Pri tem pa je član njihovega kluba dr. Beneš še vedno kot zunanj minister član vlade. Agrarci pa so vladni sodelovali pri sodelovanju komunističnih nemirih. Državno pravdništvo opira svojo zahtevo na § 10. zakona za zaščito države in imunitetni odbor parlamenta bo razpravljalo o zahtevi državnega pravdnika juži ali pojutrišnjem.

RAZPADANJE NEMSKEGA BLOKA.

— Praga, 23. junija. Razmere v bloku nemških strank v praskem parlamentu so tako poostrike, da se nahaja blok pred popolnim razpadom. Nemški narodni socialisti očitajo ostalim strankam, da so s svojo taktiko priznale tezo nacionalne češke države ter s tem živo zadele interesne nemške države na Čehoslovakijski republike. Poenitljivo nemške frakcije se medsebojno ljuto napadajo po svojih časopisih.

DEMISIJA MARŠALA RATAJA

— Varšava, 23. junija. Sejnski maršal Rataj je demisijonal.

SAMOMOR POLKOVNIKA

— Zagreb, 23. junija. Danes je skočil s samomorilnim namenom v Savo in umoril polkovenik Albert Zaccioni.

MEDNARODNI KONGRES GLEDALIŠKIH IGRALCEV

— Berlin, 23. junija. Danes je bil otvoren mednarodni kongres gledalih igralcev, ki mu prisostvujejo zastopniki 18 narodov.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA

Lesni trg: Malo ponudb v povprečju. Prodani 1 wagon hrastovih desk za paralelno žaganje, ostriorobi, 1280 Din.

Zitni trg: 1 wagon koruze fco. nakl. postaja 155 Din.

Efecti: Investicijsko posojilo iz leta 1921 72-73. Loterijska državna renta za vojno škofo 303, Zastavni listi Kranjske dež., žične banke 20-22, Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke 20-22, Celjska posojilnica d. d. Celje 193,

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 23. junija 1926.

— Dvorno žalovanje. Povodom smrti grške kraljice-matre Olge je odrejeno dvorno žalovanje, ki bo trajalo 21 dni.

— Odjem protitajanskih demonstracij v Zagrebu. Včeraj se je pri namestniku policijskega šefca dr. Vragoviću v Zagrebu zglasila deputacija omladincev z zahtevom, da policija izpusti dijake, ki so bili povodom protitajanskih demonstracij na Zrinjevcu aretrirani. Policija je deputacijo zavrnila, ker je bila večina omladincev obsojena samo na tri dni in jih je kazen včeraj potekla. V splošno aretrirani akademiki niso protestirali proti zapornim kaznim, odločno pa so se upri daktiokopiranju. Zagrebška policija ima namreč predpis, da mora vsakega aretranca brez izjemne daktiokopirati. Obenem je policija izjavila, da bo v bodoče še strožje postopala proti kalicem miru. Včerajšnji dan je v Zagrebu potekel popoldan mirno.

— Iluminacija blejskega jezera. Kakor vsako leto, se vrši tudi letos na predvečer Vidovdana v nedeljo 27. t. m. slavnostna razsvetljava na blejskem jezeru. Ob devetih zvezdah zagrne na pečini blejskega gradu topiči, da dajo z nebroj lampijon okrašenim ladjam znamenje za odhod. Z vseh strani temnega jezera se pomejajo male lučice ob zvezkih vojaških godbe proti otoku, da se zberejo pred kraljevimi dvorcem Suvorovom, tjer zadoni v pozdrav kraljevim gostom večernemu »Bože pravde«. V fantastičnih barakah začari v ozadju blejski grad v modro-dečem bengaličnem ogaju. Sredi temuhvalov ti prikazujejo razsvetljavo blejski tok. Hkrati začare kresovi na Osojnici, Straži, Višču, nad kolodvorom, na vseh straneh. Ukanje, petje, godba in grmenje opisuje odmeva od vseh strani tisečkrat ob jezerskih bregovih, oživeli od mnogočudejstva. — Ker pada letoles Vidovdan ravno v sredino dveh praznikov, je pričakovati nebroj gostov iz sirske Slovenije. Zlasti prične na Bledu tudi Zagrebčani. Gostje se naprošajo, da si rezervirajo čolne že popolne; dobe se v vseh ladjiščih na željo že krašeni s cvetjem in lampijoni. Kdor si teli rezervirati sobo, naj se pravocasno obrne na hotele ali zdravisko komisijo.

— Cudna pot naše vojaške administracije. Rezervni častnik nam piše: Ni sicer amestno razpravljati javno o vojaških zadavkih, vendar se pa dogajajo v naši vojaški administraciji včasih stvari, preko katerih tudi javnost ne more. Povodom konгрresa rezervnih oficirjev v Zagrebu je izšlo v listih obvestilo, da bodo napredovali vsi oni rezervni častniki, ki imajo po zakonu o ustrojstvu vojske pravico do napredovanja. Koncem aprila sem vložil pri pristojnem vojnem skrugu zadevno prošnjo ter priložil vse potrebitne listine. Ta prošnja je nastopila krijevo pot od Poncija do Pilata in še danes ni rešena. Tretji je že priča nazaj in zdaj zahteva vojaška oblast podatke, ki sem jih od sprejema v jugoslovensko vojsko predložil že najmanj desetkrat. Tudi zadnji prošnji za zakonito napredovanje sem priložil osebni izkaz, v katerem so bili vsi ti podatki točno navedeni. Kljub temu je bila prošnja vrnjena, češ da vojaški oblasti ti podatki še vedno niso znani. Taka malomarnost skoduje ugledu naše narodne vojske, državi pa povzroča nepotrebne stroške. Čas bi že bil, da napravijo merodajni krog konec takemu neretu, ki bi ga zlasti v vojaški administraciji ne smelo biti.

— Kongres davčnih uradnikov. V ponedeljek se je vršil v Beogradu kongres davčnih uradnikov, ki so se ga udeležili delegati iz vseh pokrajin. Delegati so poročali o stanju davčne uprave in posledicah obdavanja med ljudstvom.

— Novo udruženje bančnih uradnikov. V nedeljo se je vršila v Beogradu prva redna glavna skupščina novega udruženja bančnih uradnikov. To udruženje, ki steje zdaj 200 članov, so ustanovili bančni uradniki, ki so izstopili iz starega istoimenskega udruženja, in sicer zato, ker se ne strinjajo z njegovo strogo radikalno taktiliko. Na skupščini so bančni uradniki razpravljali o eventualni udružitvi z organizacijami privatnih namestencev. O tem bo sklepala prihodnja glavna skupščina. Sklenjeno je bilo, da začne novo udruženje izdajati svoje stanovsko glasilo.

— Kongres saveza jugoslovenskih srednješolskih udruženj. Savez jugoslovenskih srednješolskih udruženj priredil 27. in 28. junija svoj VIII. redni letni kongres v Skoplju. Skoraj vse dijaške organizacije iz vseh krajev države so prijavile svoje deležate, ki jih bodo zastopali na kongresu. Na kongresu bodo razpravljali o vseh aktualnih dijaških in srednješolskih vprašanjih. Ministrstvo saobraćaja je dovolilo kongresom polovične vožne olajšave na vseh državnih železnicah.

— Pobijanje malarije v mornarici. Mistrstvo vojske in mornarice je izdalo navodila, naj se podzvezanje najenergičnejše mere proti malariji na službi, da se ta bolezni pojavi med osobjem vojne mornarice. Za nabavko potrebnih zdravilnih sredstev proti malariji je določen kredit 100.000 dinarjev.

— Poučni izlet na Štajersko priredil dne 27. in 28. t. m. okoli 50 članov Sadarskega in vrtinarskega društva. Ogledali so bodo drevesniške nasade g. Ivana Dolinskog v St. Pavlu v Savinjski dolini, sadovnjake in drevesnice na državnih srednjih vinarskih in sadarskih soli v Mariboru, drevesnice in razne druge vrtinarske naprave trdke »Vrt« v Mariboru in naposled tudi tovarno za apneni dušili v Rušah in električno centralo v Fali.

— Vpisovanje v državno dečko mešanske šole v Mariboru je v torku, dne 29. in v sredo, dne 30. junija t. l., vselej od 8. do 12. Učenci, ki hočejo vstopiti v 1. razred, morajo prineseti k vpisovanju zadnje šolsko izpričevalo, krstni in domovinski list in izpričevalo o cepljenju. Učenci, ki niso iz mestnih okolišev, morajo pri vpisovanju plačati 100 Din prispevka za učila.

Matura na višji strojni šoli Teknične srednje šole v Ljubljani se je vršila pod predsedstvom g. direktorja Reisnerja 19., 21 in 22. t. m. Dva učenca IV. letnika imata semestralni ponavljalni izpit; vsi ostali so bili pripuščeni k ustni maturi in jim je bila zrelost priznana soglasno, dve ma z odliko. Imena abiturientov: Bantan Bruno, Baumau Edvard, Čvar Andrej, Čok Herman, Engelsberger Stanislav, Glavaški Žiga, Golder Andrej, Gerčar Viktor, Jerovec Leo, Kink Viktor, Kostanjevec Ladi, Lutec Mirko, Mikšič Vlado, Neihls Ivan, Oberstar Josip, Papov Jože (z odliko), Poljak Sava, Popovič Jovan, Razem Albin, Rovšek Stanislav, Soklič Julij, Stupica Maks (z odliko).

— Stara cerkev pri Kočevju. Tukajšnja osnovna šola priredi Vidovdansko pravoslavje na dne 27. in 29. junija t. l. ob 3. popoldne. Na vzporedu so igre, prizori, deklamacije in petje. Vabimo vse prijatelje in ljubitelje šolskega dela, da se udeležte te prireditve v obilnem številu.

— Spričevalo 8. razr. osnovne šole ne velja za dosego III. uradniške kategorije.

Ker se vrše te dne po nekaterih osnovnih šolah izpiti čez IV. razr. v svrhu napredovanja v III. uradniško kategorijo, opozarja prosvitni oddelek ljubljanske oblasti vse prizadete, da jih obvaruje plavčenje izpiti takš, na odkrite prosvetnega ministra in posvetnih oddelkov, iz katerih izhaja, da so enakovredni izpiti čez IV. razr. meščanske ali srednje šole samo oni izpiti čez VIII. razr. osnovne šole, ki so bili položeni pred 31. oktobrom 1924. Kdor hoče sedaj doseči III. uradniško kategorijo, mora imeti brezpopolno 4 razrede srednje ali pa meščanske šole.

— 5. julij, god in praznik naših blagovestnikov sv. Cirila in Metoda se naglo bliža. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda prosi vse svoje podružnice, da se spomnijo na predvečer tega za nas Jugoslovene pomembnega dne s tem, da začo na počasi griči, hribih in gorah kresove, ki naj bodo znak naše narodne zavesti in čuječnosti. Poobstoje se obrazemo v tem oziru na naše obmejne podružnice, da dokumentirajmo s krešom osvojitev naroda. Ob tej priloki naj skuša vsaka podružnica nabratiti, če tudi majhen zaresek, v korist družbi sv. Cirila in Metoda, ki je s svojim delovanjem verni vitezitljiva plamena narodne probuje in pravijo.

— Izlet hrvaških planincev v Slovenijo.

Hrvatski planinsko društvo »Runolist« v Zagrebu priredi v dne 27., 28. in 29. junija v treh skupinah izlet v Slovenijo. Prva skupina obiše Vintgar, Bled in Bohinjsko jezero. Vozi se do postaje Dobrava-Vintgar; skozi Vintgar gre na Bled, a dne 28. t. m. v Bohinj. Druga skupina se povspne na Triglav, a tretja na Stol in naslednjega dne na Golico. Izletniki potujejo na železnici za polovčino ceno.

— Nagla smrt. Včeraj zjutraj je med vožnjo Zalog-Ljubljana zadel kap 58-letnega Željana Željana, t. j. Željana Željana, na zalogu pri tirkidi Franc Kopča, Ljubljana, Henova ulica 19. 1/4/T

Iz Ljubljane

— IJ Kdaj bo konec stanovanjske mizerije? Poroča se nam: Ko bi se v Ljubljani skozi pet let sezidao vsako leto najmanj 10 trinadstropnih ali pa 20 dvonadstropnih hiš po 10 mailih stanovanj (z dvema in eno sobo in pritlikinami), bi spravili vse tiste stranke odnosno družine, ki čakajo na dodelitev stanovanj za nad let leti! Ampak: Ljubljana ni Zagreb odnosno Beograd, kjer izda kompetentna oblast zadnjih pet let sem vsako leto povprečno po 150 stavbnih dovoljenih privatnih strankam, poleg tega pa zida država za razna ministrstva, državna podjetja, urade itd. se posebej lesto za letom lepo stavbe, dočim ne žrtvuje za Ljubljano ničesar! Seveda ni čuda, če ima takega poslance kot zastopnika, kakor je dr. Korošek!

— IJ Telefonski kabel so začeli ta teden polagati v Dalmatinovi ulici. Delo bo v par denih končano.

— IJ Tlakujte prehode na cestnih križiščih! Piesejo nam: Ker ima mestna občina Ledinj — in tudi drugod — navoženega cele kupe kamnitega materijala, pred večem drobnim kock, bi bilo na mestu in nujno potrebno, da dà v poletnem in jesenskem času tlakovati z njimi številne cestne prehode, ki so ob deževnih dneh polni več prstov visokega blata, ki ga morajo ljudje gazi.

— IJ Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljana v času od 15. do 21. junija beleži tole statistiko: Rodilo se je 21 otrok, 15 dečkov in 6 deklec (1 mrtvorodenček). V tem času pa je umrlo 26. oseb, 15 moških in 11 žensk. Smrtni vzroki: jetika 5, starost 5, bolezni na srcu 2, vnetje spletička 2, pljučnica 1, smrt vsled poroda 1 slučaj, smrtna nezgoda 1. Naznajene nalezljive bolezni: dušiljivi kašči 2, tifus 1 in Skleratika 1 slučaj.

— IJ Ljubljanski skavni Jutri v četrtek popoldne ob 4. ima Črtomirova četa sestanek. Ob pol 4. imajo sestanek vodniki Črtomirove čete. 16.00 v palice! Udeležba obvezna za vse! Važno za taborenje!

— IJ Ravateljske meste plinarne opazirajo vse odjemalce plina, da zapro v četrtek med 5. in 6. uro zjutraj vse plinove pipe pri plinskih aparativih vsled popravil v tovarni.

— IJ Na gospodinjski šoli »Mladik« se vrši vpisovanje za šolsko leto 1926-27 v četrtek, dne 30. t. m. od 9. do 11. ure.

— IJ Zatekel se je pes. V nedeljo zvečer se je zatekel na dvorišče hiše št. 19. v Vodmatu mlad pes »Doberman« rjava barve. Lastnik ga dobi nazaj pri brivcu Francu Novaku istotam.

— IJ Šentjakobske glodališki oder. Gospodine in gospode, ki imajo resno voljo, vztrajnost in ljubezen do dramatskega udejstvovanja, vabi uprava Šentjakobskega glodališkega odra k sodelovanju. Prijava naj se poslje na naslov: Šentjakobske glodališki oder v Ljubljani, Florijanska ulica 27.

— IJ Napredne politične in gospodarske društvo na Vedemski okraj v Ljubljani priredi na sv. Petra in Pavla veliko vrtno veselje na vrto ge. Flegarievo Založbo cesta 7. Pri zajtrkovalem koncertu ob pol 11. do podne svira priznana godba Sokola iz Tabora te-le komade: 1. Koručnica iz Prodane neveste. 2. Minonut-overtura. 3. Po enem letu schimy-fox. 4. Veter na morju, valček. 5. Pikantri listi, potpuri. 6. Zaključna koračnica. Za dober zajtrk in sveže pivo bo prekrbljeno. Za obilen poset se priporoča oder odbor Walzingerjev.

— IJ Društvo »Treznost« ima danes v sredo 23. junija 1926 svoj redni sestanek v klavirski sobi moškega učiteljstva. Na dnevnem redu je predavanje, razgovor o programu dela za bodoče tetrtletje.

— IJ Odber Saveza Dobrovoljcev vabi vse ljubljanske na vazen sestanek dne 24. t. m. ob 8. zvečer pri Lloydu.

— IJ Javna telovadba najboljih sokolskih telovadcev. V torku, 29. junija, na praznik sv. Petra in Pavla priredi Jugoslovenski Sokolski Savez ob pol 4. popoldne na dirlačku v Tivoliju javno telovadbo, pri kateri nastopijo najboljši naši telovadci s posebnimi točkami, ki jih bodo izvajali na vsesokolskem zletu v Pragi.

— IJ Na šestprednji mestni dokladi osnovni šoli na šicu se bo vršilo vpisovanje v poslopju Mladike v Šubičevi ulici 30. junija, 1. in 2. julija od 8. do 12. ure. Za novovstopiše učenke je treba predložiti krstni domovinski list in potrdilo o cepljenju.

— IJ Naša se je zapestnica. Dobri se nazaj v Prisojni ul. 3 pri vrati na dvorišču.

— IJ Tragična smrt vojaka. Dne 15. junija t. l. je odšel z odvoje čete redov dravške bolničarske čete v Ljubljani Rudolf I. Franc, rodom iz Turjaka. Seveda je benuca vojaška oblast zasledovala, ni pa dobila nikake vesti o njem. Ker je bil Franc zadnje čas na videz duševno zelo potri, je obstojal upravičen sum, da si je končal življenje. Včeraj zjutraj so iz Ljubljancev t. i. karnevalskega čerkvica potegnili truplo upolnila, ki je bil običesen v vojško oblike. Ugotovili so, da je utopljene identičen s popršenim Francem. V smrti je šel radi nesrečne ljubezni, kar je razvidno tudi iz pisem, ki jih je imel pri sebi. Mladega v nesrečnega vojaka so prepečljali v mrtvjašnicu vojaške bolnice, danes pa ga pokopajo.

— ZVONARNA strelnih tovar in livarna d. d. v Ljubljani razstavi letos na ljubljanskem velesejmu od 26. junija do 5. julija težko zvonenje za stolno cerkev v Suboticu, in sicer A norm. teže 3000 kg. D 1250. Fis 640, A 400 in H 280 kg, skupaj 5570 kg in se posebej zvon H od 2152 kg.

Iz Celja

— IJ Tedenski izkaz mestne klavnice. V tednu od 14. do 20. junija se je zaklalo: 16 volov, 27 krav, 8 telec, 33 telet in 39 svinj.

— Uvozilo se je: 279 kg govedine, 1360 kg teletine in 107 kg svinjine.

— IJ Prevzem obri. Češki obri Mihaela Alziberglerja v Kapucinski ulici je prevzel g. Mirko Mastnak iz Brežice.

— IJ Tedenski sestanek članov SDS za Celje—Okolico ta četrtek odpade.

— IJ Mohorjeva tiskarna v Celju? Kakor jejemo, so se te dni vršila v Celju resna pogajanja za nakup Kosove hiše v Prešernovi ulici, kamor se misli naseliti Mohorjeva tiskarna, ki se sedaj nahaja v Prevalju. Do končna zaključka pogodbe še ni prislo.

— IJ J. A. D. »Triglav«. V četrtek, dne 24. t. m. ob pol 2. popoldne se vrši redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

— IJ Glavna skupščina Saveza dobrovoljcev

V dneh 19. in 20. t. m. se je vršila v Beogradu letošnja skupščina Saveza dobrovoljcev. Navzoči so bili delegati iz vse države. Glavni tajnik Saveza g. Dušan Bogdanovič je orisal korake, ki jih je storil centralni o

Gospodarstvo

Sladkorni trg

Sladkorni trg nudi že več tednov enočno, stalno ponavljajočo se sliko. Pri nizkih cenah se nekoliko kupuje, čim pa cene naločijo, jih ponudba iz velikih zalog takoj potisne nazaj. Na newyorskem trgu je najnizja cena 23 osminke, najvišja pa 2 in pol centov za unčno prompt blago brez carine. Čim pa cene poskočijo to mejo, se pojavlja takoj večje povpraševanje odnosno ponudba in situacija se preokrene. Prometa uči špekulacija ne more oživeti, ker so edini regulator trga statistična poročila in pozicija. Likvidacija poedinčnih terminov pomembno občutno znižanje cen. Tako je bilo v znamenju in tako je tudi zdaj pri likvidaciji južnskih terminov. Dnevni promet je znašal v Newyorku 50–60.000 ton. Cene so nekoliko popustile. 16. junija je notiralo kubansklo prompt 4.14, terminsko julij 2.42, avgust 2.55, decembert 2.71, marec 2.73 in maj 2.81.

Rudarska stavka v Angliji vpliva na newyorskki in londonski trg. Konsum se je sicer razvijal v Angliji od septembra do knjoca maja normalno in je za ca. 60.000 ton večji kot lani, vendar se pa vpliv stave deloma že poznal, še bolj se pa bo poznal v prihodnjih tednih. Dovoz sladkorja je zmanjšal tako, da so padle zaloge uvoženega sladkorja od konca aprila od 514.000 na 458.000 ton, dočim so znašale lani ob tem času 327.250 ton. Londonski trg je bil zaseček preteklega tedna labilen, sred tedna si je opomogel, konec tedna je pa situacija zopet popustila.

Iz vseh držav, kjer goje sladkorno peso, prihajajo vesti, da je dejavnost vreme zelo škodovala sladkorni pesi. Posebno občutno škodo so povzročili načini na Češkem in Moravskem, pa tudi v Nemčiji. Muogo vlagi in nizka temperatura škoduje sladkorni pesi tudi v Franciji, Belgiji, na Holandskem, v Avstriji, Rusiji in na Poljskem. Po zadnjih poročilih so znašale padavine od 1. aprila do 11. junija na Češkem 207.8 milimetrov (lani 117), na Moravskem in v Sleziji 191.2 (lani 124.6), na Slovaškem pa 179.5 (lani 124.3), dočim je bila temperatura v drugem tednu junija stalno pod normalo. Poleg tega so bile na Moravskem še velike poplavne tako, da so izgledi za novo sladkorno kampanjo zelo slabki.

— g Direktne pomorske zveze med Jugoslavijo in Švedsko. V petek je prispel na Sušak naš honorarni konzul v Stockholmnu, Karl Karlston, ki se mudi že deli časa v Jugoslaviji. Na Sušaku se je zanimal za vzpostavitev direktne pomorske zveze med Jugoslavijo in Göteborgom. V soboto je odpotoval v Stockholm.

— g Zitni trg. Po poročilu novosadske blagovne borze je bila tendenca na našem zitnem trgu pretekel teden neizprenemljena. Promet je znašal samo 158 vagonov. Pesnice prodane 30, koruze 130, moke 8, otrobov 7, fižola 7, ječmena 2 in ovs 1 vagon. Pesnice notira: bačka 337.50, banatska pa riteita Senta 335, blago na Donavi in Tisi

340 brez kupec. Eks Bratislava 220. Nova pesnica je notirala 262.50–265 vagonsko in 265–267.50 blago na rekah. Koruza notira 152.50–155, na Donavi 149–150, na Begi 148–149. Moka »a« baza 530, št. 6 — 327.50 do 330; otrobi 120–125, slavonski 110, fižol 145–152.50, ječmena 163, oves 190.

— g Spremenba pravilnika o industrijskih tarih. V prometnem ministru so spremenili pravilnik o industrijskih tarih. Novi pravilnik stopi v veljavo 1. julija.

— g Material za bosanske proge. Poselna komisija sarajevske direkcije je posetila razne tovarne železa na Madžarskem, Češkoslovaškem in v Avstriji. Je prevezela material za bosanske železnice. Gre za 90 vagonov tračnic in 10 vagonov drus-

tega železniškega materiala. Čim dobi sarajevska direkcija ta material, prične popravljati bosanske proge.

— g Delegacija hrvatskih gospodarskih krogov na konferenci zbornic v Ljubljani. Glsamo sklep zagrebške trgovske in obrtniške zbornice se udeleže konference zbornice v Ljubljani sledči delegati: Začasni predsednik zbornice Sandor Alexander, podpredsednika Sandor Tabačnik in inženjer Amadeo Carnelutti, načelnik pomorske sekcije dr. M. Mažuranić, dopisni člani zbornice dr. J. Morgan, dr. V. Cvjetković, B. Durbešić in J. Bellen, od zborničnega urada pa gen. tajnik dr. A. Čuvaj in posložni tajnik dr. P. Mitrović.

menjenim glasom gozdni čuvaj rekoč, da je že čas iti domov in da naj zleže z drevesa. In res je fantič prilzel iz svojega zavetišča. Čuvaj ga je pošteno pretepel. Na sosednih drevesih sedeča fantiča sta slišala, kako padajo po tovarijevem hrbitu udarci čuvajevce palice in zato nista hotela z dreves. Čuvaj je čkal pod borovci do jutra. Končno sta prilezla na tla še dva fantiča. Ko je vse tri zapolidi domov, je nichalo strašiti in ljudje so imeli mir.

Cerkev in pridige za deco

Originalni verski eksperiment so napravili nedavno v mestu Waldenu v severoameriški državi Newyork. Mesto šteje 7000 prebivalcev, ki so dovolj bogati, da so zgradili posebno otročjo cerkev, kjer deca sama opravljajo vse verske obrede. Cerkev se imenuje Katedrala vseh otrok. Gradbeni stroški so bili razmeroma majhni, ker so delali zidarji in drugi delavci brezplačno. Služba božja je v tej cerkvi zelo enostavna. Deča moli, pridiguje in prenove cerkvene pesmi. Vse obrede opravljajo otroci sami na ta način, da se v funkcijah vrste in pridejo sčasoma vsi na vrsto.

V Katerdrali otrok je prostora za 400 otrok. Dostop imajo vse vere, rimskokatoliška, grško ortodoksa, židovska, reformirana holandska, baptisti, metodisti itd. Maše so ob nedeljah ob pol desetih. Po skupini maši odide deca k službi božji v druge cerkve. Otročja cerkev ima svoji orkester in orgle. Igrajo in prepevajo samo otroci. Nastopata dva otročja pevska zbor, moški in ženski.

Kje je bil objavljen Stenka Razin?

Ime znamenitega ruskega upornika iz XVII. stoletja Stenke Razina je tudi pri nas splošno znano, saj se pojede tudi med Slovenci ruska narodna pesem »Volga, Volga, mat rodnaja«, v kateri igra Stenka Razin glavno vlogo. Pesem pripoveduje, da se je vozil ataman Stenka s svojimi pajdaši po Volgi nazaj v matuško Rusijo in peljal s seboj lepo orientalsko princeso, v katero se je tako zaljubil, da je začel zanemarjati svoj glavnki poklic. Pajdaši so začeli zbadati svojega poglavarja, češ da se je obabil in da ni več prejšnji junak. To je Stenko Razin tako ujezilo, da je pograbil princo in jo vrgel v valove.

Med številnimi pesniki, ki so obravnavali življenje tega naravnega junaka, je tudi ruski pesnik V. Giljarovski, ki je napisal o njem l. 1882 krasno pesnitev. Carska cenzura je to delo seveda zaplenila tako, da je bilo natisnjeno še pod boljševiško vlado. Giljarovski opisuje justifikacijo Stenke Razina, o kateri se splošno misli, da se je vrnila na takoj zvanem Rdečem trgu v Moskvi. Pozneje se je pa pesnik mudil med donskimi kozaki in slišal ustno izročilo, po katerem je bil Razin

objavljen na tako zvanem moskovskem »Blatu«, kjer je ostala njegova glava več let. Boloto ali Blato se imenuje otok med rekama Moskvo in Kasavo. Giljarovski je začel temeljito študirati to vprašanje in je napovedal dognal, da je donska tradicija pravilna. Tradicijo o justifikaciji na Rdečem trgu so prevzeli zgodovinarji iz franskih nemških prevodov knjige na znanega Angleza, ki je bila napisana leta 1671 v Arhangelsku. Giljarovski je bil načelničev dokument, ki nosi napis: »Zakoniti zapisnik iz l. 1674 o prevozu v Moskvo samozvanca Nobrojjeva, znanega pod imenom carevca Šimeona Aleksejeviča.« Vorobjev je bil mladenič, ki ga je vozil Razin vedno s seboj in izdajal za prestolonaslednika. Ko so Razina ujeti in obglasili, se je skrival Vorobjev med donskimi v zaporoškimi kozaki do leta 1674, ko so ga slednji ujeti in umorili na Rdečem trgu v Moskvi na ta način, da so ga privzeli za roke in noge h konjskim repom.

V omenjenem dokumentu je rečeno, da je car zapovedal prenesti njegovo razčetverjeno telo na Boloto in obesiti na kol poleg zločinka in izdalca Stenka Razina. Poleg tega je izšla l. 1677 v Amsterdamu knjiga »Zapiski v dnevniku potovanja carskega slava, ki je bil v Moskvi od januarja do julija 1676.« V tej knjigi je tudi odstavek, ki govori o tem, kako je šel carski sel' na Boloto pogledat Razinovo glavo in Vorobjeve telo. Stenka Razin je bil torej objavljen na malem otoku med rekama Moskvo in Kasavo.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

Jok živali

Zivali razpolagajo ravno tako z organi za plakanje kakor z organi za smeh. Svinje, osli, mule, razne vrste jelenvov, opice, goveda in žirafa pretakajo prave solze, kadar so žalostne. Opice plakajo, ako jih užališ ali kadar so neprizakovano prevarjene. Jeleni plakajo, kadar so všeči, da ne more svojim zasledovcem ujeti. Ga Burton pripoveduje, da je videla v puščavi levinjo, ki se je jokala. Oslica, ki se je bila zadrla v 12 palcev dolg trn, je svojo bol in mukko kazala na gobci, iz oči pa so ji tekle solze. Znani izsledovalec Livingston pripoveduje, kako je neko našel opico, ki je plakala z glasom, podobnim človeškemu glasu, in sicer vselje, kadar je opica vzel v roke. Dr. Börlage je na Javi ustrelil žensko opico, ki je pestovala mlado dete. Opica — mati je poginila jokajoč. Žerafo, ki so jo pogodili s sulico, so našli mrtvo s solzami v očeh.

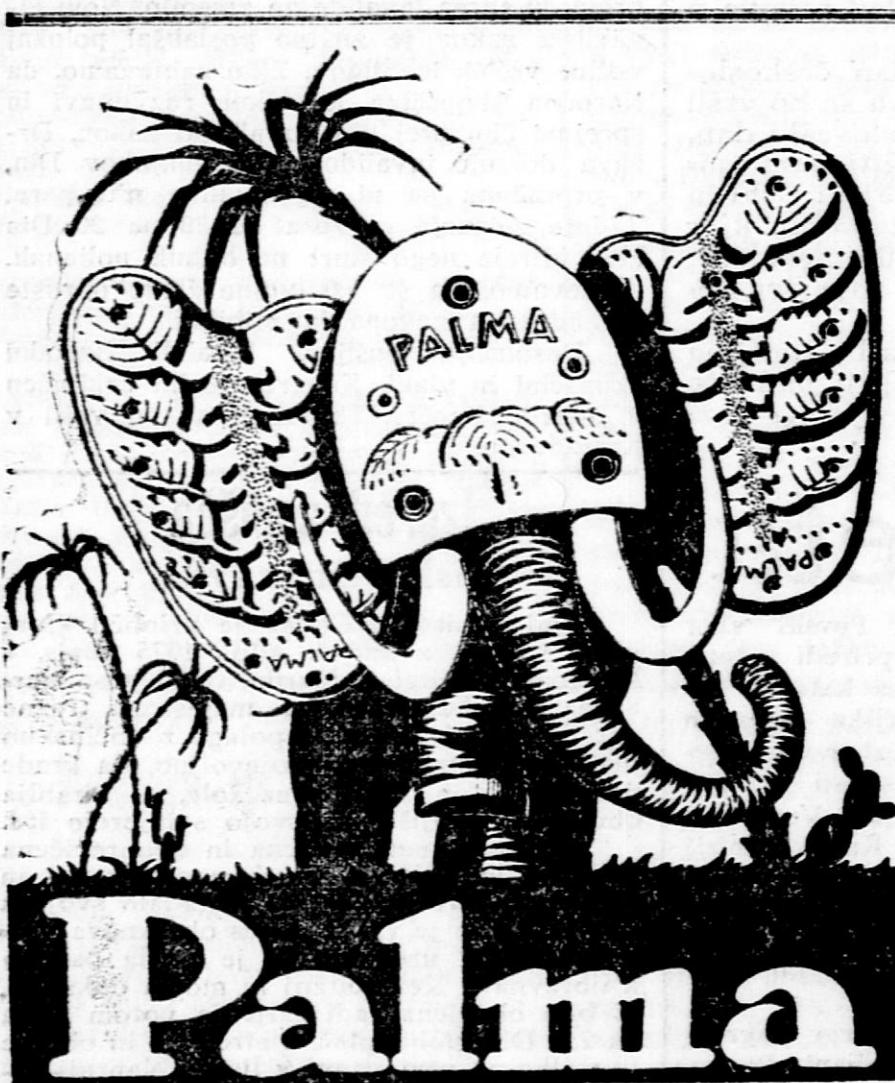
Izletniki, prizanašajte naši planinski flori!

LUD. BARAGA LJUBLJANA Telef. 980 Selenburgova 6

20-T

Originalne potrebščine za Opograph.

Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.

Na stanovanje

in vso oskrbo sprejemimo dve dijakini. Naslov pove uprava lista. 1871

Kresni večer na Rožniku!

V sredo 23. t. m. zvečer se bo žgal vrh Rožnika v kraljev kres. Svirja železničarska godba. Vrt bo razsvetljen z električnimi žarnicami. — Za vse druge bo vsestransko preskrbljeno. 1875

Trg pomočnik

vojaščine prost, dober prodajalec, izuren v mesni stroki — išče mesta, najraje na deželi. Naslopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Pridnost 1888« na upravo »Slov. Naroda«.

Stampilje

pečate graverstvo, etikete SITAR & SVETEK S. Petra cesta 10.

Instrukcijo

čez počitnice išče priden učiteljščnik pri boljši rodbini. — Ponudbe pod Instrukcijo/1900 na upravo »Slov. Naroda«.

Pohištvo

(spalnica in kuhinjska oprema) se radi selitve takoj proda. — Ponudbe pod »Dobro ohranjeno 1899« na upravo »Slov. Naroda«.

Vecjo prazno sobo

po možnosti s skuporabo kuhinje — išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Soba/1895« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Opremljeno sobo

s posebnim vhodom v sredini mesta, mirna gospodična s 1. julijem.

— Pismene ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažna soba/1897«.

Kontoristinja

večja slovenska stenografijska, izuren v mesni stroki — išče mesta, najraje na deželi. Naslopi lahko takoj. — Ponudbe pod »Kontoristinja/1887« na upravo »Slov. Naroda«.

Odroda se

dobro vpeljan življenski predmet radi povečanja na drugem, z vso potrebo, embalažo, reklamnim materijalom, blagom in odstopom varstv. znake. — Potreben kapital ca. Din 75.000. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Sigurna eksistencija«. 1874

RADIO

aparate in sestavne dele ima v zalogi

FRANC BAR, Ljubljana,

Cankarjevo nabrežje štev. 5

Prodam posestvo

z vsemi gospodarskimi poslopji, oddaljeno poleg terase od Kranja. — Ponudbe pod »Posestvo 1885« na upravo »Slov. Naroda«.

Stanovanje

1–2 sob s pritiklinami išče mirem zakonski par brez otrok. Plača dobro. — Ponudbe pod »Stanovanje/1884« na upravo »Slov. Naroda«.

Ime in priimek

L. Mikuš

Mestni trg štev. 15.

Tvornica dežnikov

zalogu izprehajalnih palic

K mag. št. 15.142/26

Razpis.

Mestni magistrat razpisuje dobavo oziroma vzdavo

40 komadov štedilnikov za nove stanovanjske hiše za Bežigradom.

Pojasnila daje mestni gradbeni urad. Ponudbe je vložiti do 26. junija 1926.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 22. junija 1926

1896

najpopolnejši STOEWER šivalni stroji s pogrevljivim transporterjem (grabeljc) z enostavnim premikom je pripravljen za štopanje, vezenje ali šivanje

LUD. BARAGA

LJUBLJANA

Selenburgova ulica 6/1.

Telefon št. 980

219-L

Prodaja hotela.

Radi preopterecenosti poslom prodajem iz slobodne ruke moj po cijelom svetu poznati hotel Grand Palace u gradu Hvaru na ostrvu Hvaru (Lesina) Jadranska Madeira (Južna Dalmacija).

Hotel je gradjen iz hvarškega bijelog mramora, prvaklasi na mješt